Στην υπόθεση 46/82,

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ, εκπροσωπούμενη από τον M. Seidel, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό υπουργείο οικονομίας, Βόννη, και από το δικηγόρο J. Sedemund, Κολωνία, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη γραμματεία της πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, 20-22, avenue Émile-Reuter,

προσφεύγουσα,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από τον J. Sack, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον O. Montalto, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασης 81/1034/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1981 (ΕΕ L 375, σ. 7), περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο των δαπανών του οικονομικού έτους 1975 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα εγγυήσεων, κατά το μέτρο που η Επιτροπή δεν καταλόγισε σε βάρος του ΕΓΤΠΕ το ποσό των 16 978 093,28 γερμανικών μάρκων (DM), που αντιστοιχεί στην πληρωμή νομισματικών εξισωτικών ποσών για τις παραδόσεις σίτου και σιταλεύρου που πραγματοποιήθηκαν από τη Γερμανία στο πλαίσιο της επισιτιστικής βοήθειας, καθώς και το ποσό των 945,51 DM για την καταβολή ενισχύσεων για την ιδιωτική εναποθήκευση επιτραπέζιου οίνου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, K. Bahlmann και Y. Galmot, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, O. Due, U. Everling και K. Κακούρη, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: S. Rozès
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα, οι λόγοι ακύρωσης και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Με την επίδικη απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1981, η οποία κοινοποιήθηκε στη μόνιμη αντιπροσωπεία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες στις 3 Δεκεμβρίου 1981, η Επιτροπή εξαίρεσε συνολικά από την κοινοτική χρηματοδότηση ποσό 32 894 745,37 DM.

Στην ίδια την απόφαση, η οποία παρέπεμπε μόνο στα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού 729/70 του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 1970 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/005, σ. 93), ως αιτιολογία για την εξαίρεση του ποσού αυτού αναφερόταν η γενικής φύσεως διαπίστωση ότι οι επιστροφές που δεν είχαν εγκριθεί δεν είχαν χορηγηθεί σύμφωνα με τους σχετικούς κοινοτικούς κανόνες.

Μετά από αναβολή της δίκης ενώπιον του Δικαστηρίου, οι διάδικοι συμφώνησαν ως προς ορισμένα σημεία και κατέληξαν σε αισθητή μείωση του επίδικου ποσού, που τώρα ανέρχεται σε 5 407 890,68 DM αντί των 16 978 093,28 DM που αναφέρονταν στην προσφυγή. Όσον αφορά το ποσό των 945,51 DM που αντιστοιχεί στην ενίσχυση για την εναποθήκευση οίνου, η διαφορά δεν υφίσταται πλέον, δεδομένου ότι οι διάδικοι συμφώνησαν ως προς το σημείο αυτό.

Έτσι, όπως δήλωσαν και οι δύο διάδικοι, η διαφορά, στο παρόν στάδιο, αφορά μόνο τα νομισματικά εξισωτικά ποσά που καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους 1975 για τις παραδόσεις σίτου και σιταλεύρου που πραγματοποιήθηκαν από τη Γερμανία στο πλαίσιο της επισιτιστικής βοήθειας μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1972 και της 18ης Μαρτίου 1975 από τα δημόσια αποθέματα που προέρχονταν από παρέμβαση.

Για τις παραδόσεις αυτές η Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel (Υπηρεσία Εισαγωγών και Εναποθήκευσης Δημητριακών και Ζωοτροφών, στο εξής: γερμανικός οργανισμός παρέμβασης) κατέθεσε στις καθορισμένες προθεσμίες στο Hauptzollamt Hamburg-Jonas (κεντρικό τελωνείο Hamburg-Jonas), αρμόδιο για την καταβολή των επιστροφών λόγω εξαγωγής και των νομισματικών εξισωτικών ποσών τα σχετικά με τις πληρωμές δικαιολογητικά, τα οποία όμως δεν περιείχαν ρητές αιτήσεις για τη χορήγηση νομισματικών εξισωτικών ποσών.

Το Hauptzollamt καταρχάς αποφάνθηκε μόνο όσον αφορά τις επιστροφές λόγω εξαγωγής και, στις περισσότερες περιπτώσεις, αρνήθηκε να καταβάλει τις επιστροφές αυτές, με την αιτιολογία ότι μεταξύ Νοεμβρίου 1973 και Μαρτίου 1975 δεν χορηγούνταν επιστροφές.

Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 1975 ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης ζήτησε την εκ των υστέρων πληρωμή νομισματικών εξισωτικών ποσών με αιτήσεις που είχαν όλες συνταχθεί εφ' απλού χάρτου και συνίσταντο σε μία και μόνη φράση, η οποία παρέπεμπε ρητά, εν μέρει, στα αρχικά δικαιολογητικά πληρωμής.

Μετά από τις αιτήσεις αυτές, το Hauptzollamt εξέδωσε αποφάσεις για τη χο-

ρήγηση των νομισματικών εξισωτικών ποσών και κατέβαλε συνολικά 18 230 594 DM κατά το οικονομικό έτος 1975 βάσει των σχετικών κανόνων του κοινοτικού δικαίου, ιδίως του κανονισμού 1463/73 της Επιτροπής, της 30ής Μαΐου 1973, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των νομισματικών εξισωτικών ποσών (ABl. L 146, σ. 1). Εφόσον οι αιτήσεις του γερμανικού οργανισμού παρέμβασης για την καταβολή νομισματικών εξισωτικών ποσών είχαν υποβληθεί στο Hauptzollamt εντός της προθεσμίας των έξι μηνών που προέβλεπε το άρθρο 14 του κανονισμού 1463/73 που αναφέρθηκε παραπάνω, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι οι πληρωμές αυτές βαρύνουν το ΕΓΤΠΕ.

Εκτός από τις περιπτώσεις αυτές, στις οποίες τα νομισματικά εξισωτικά ποσά ανέρχονταν σε 1 252 500,72 DM, η Επιτροπή αρνήθηκε τη χρηματοδότηση εκ μέρους της Κοινότητας των εξισωτικών ποσών που είχαν καταβληθεί εκ των υστέρων, με την αιτιολογία ότι δεν είχε υποβληθεί ρητά αίτηση, όπως προβλέπει η γερμανική νομοθεσία περί πληρωμής των νομισματικών εξισωτικών ποσών, εντός των προθεσμιών που καθορίζει το κοινοτικό δίκαιο. Συνεπώς υπήρχε, ως προς το σημείο αυτό, παράβαση του άρθρου 14 του κανονισμού 1463/73, που ορίζει ότι:

«Τα δικαιολογητικά για την πληρωμή του νομισματικού εξισωτικού ποσού πρέπει να υποβληθούν, εκτός αν συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας, εντός αποσβεστικής προθεσμίας έξι μηνών από την ημερομηνία της διεκπεραιώσεως των τελωνειακών διατυπώσεων.»

Οι αιτήσεις για την καταβολή των νομισματικών εξισωτικών ποσών πρέπει να υποβληθούν σύμφωνα με το άρθρο 13 του αναφερθέντος κανονισμού, το οποίο ορίζει:

«Το νομισματικό εξισωτικό ποσό που πρόκειται να χορηγηθεί καταβάλλεται μόνον κατόπιν έγγραφης αίτησης του ενδιαφερομένου. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν σχετικά ειδικό έντυπο.»

Οι διακόσιοι περίπου φάκελοι των δικαιολογητικών για την πληρωμή που ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης είχε υποβάλει στο Hauptzollamt μεταξύ Ιουλίου 1972 και Μαρτίου 1975 είχαν τη μορφή των εντύπων που αποκαλούνται «αντίτυπα ελέγχου αριθ. 5» («T 5»), όπως αυτά που προβλέπονται για τη διαδικασία της κοινοτικής διαμετακόμισης και των οποίων πρότυπο επισυνάπτεται στον κανονισμό 2315/69 της Επιτροπής, της 19ης Νοεμβρίου 1969, περί της χρήσεως εγγράφων κοινοτικής διαμετακόμισης για την εφαρμογή κοινοτικών μέτρων που συνεπάγονται τον έλεγχο της χρήσης και/ή του προορισμού των εμπορευμάτων (ABl. L 295, σ. 14). Το άρθρο 1 του εν λόγω κανονισμού έχει ως εξής:

«Όταν η εφαρμογή ενός κοινοτικού μέτρου που αφορά θέματα εισαγωγής ή εξαγωγής εμπορευμάτων ή την κυκλοφορία τους στο εσωτερικό της Κοινότητας εξαρτάται από την απόδειξη ότι τα εμπορεύματα που εμπίπτουν στο μέτρο αυτό χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τη χρήση ή τον προορισμό που προβλέπει ή επιβάλλει το εν λόγω μέτρο, η απόδειξη πραγματοποιείται με την προσκόμιση ειδικού αντιτύπου του εγγράφου κοινοτικής διαμετακόμισης, αποκαλούμενου στο εξής «αντίτυπο ελέγχου», που φέρει τον αριθμό 5.»

Όσον αφορά τα νομισματικά εξισωτικά ποσά, οι φάκελοι για την πληρωμή που υποβλήθηκαν είχαν διάφορες μορφές:

— σε ορισμένες περιπτώσεις, τα αντίτυπα ελέγχου αριθ. 5 ανέγραφαν, ως επικεφαλίδα, τη δακτυλογραφημένη φράση «Ausgleichsbetrag Währung» (νομισματικό εξισωτικό ποσό)·

— σε πολλές περιπτώσεις, το αντίτυπο ελέγχου ανέφερε, στη στήλη 106, τις διατάξεις των εφαρμοστέων σε κάθε

συγκεκριμένη περίπτωση γνωστοποιήσεων του γερμανικού ομοσπονδιακού υπουργείου τροφίμων, γεωργίας και δασών, οι οποίες προβλέπουν τις εθνικές εκτελεστικές διατάξεις σχετικά με τη χορήγηση των νομισματικών εξισωτικών ποσών·

— το ένα τρίτο περίπου των αντίτυπων ελέγχου αριθ. 5 δεν περιείχε καμία ρητή ένδειξη σχετικά με τα νομισματικά εξισωτικά ποσά.

Μετά την άσκηση της προσφυγής για την υπό κρίση υπόθεση, η Επιτροπή δέχτηκε να αναγνωρίσει ότι βαρύνει το ΕΓΤΠΕ η πληρωμή των νομισματικών εξισωτικών ποσών που είχαν καταβληθεί από το Hauptzollamt στην περίπτωση που, παρά την έλλειψη ρητής αίτησης για πληρωμή, τα αντίτυπα ελέγχου αφορούσαν τα εξισωτικά ποσά ή αναφέρονταν, στη στήλη 106, οι διατάξεις των προαναφερθεισών γνωστοποιήσεων που εφαρμόζονται σε καθεμία από τις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν συνολικά ποσό 11 570 202,60 DM, το οποίο, αφαιρούμενο από το αρχικό ποσό, μειώνει το επίδικο ποσό σε 5 407 890,68 DM.

Η έγγραφη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση εξελίχθηκε κανονικά, εκτός από την αναβολή που αναφέρθηκε παραπάνω, η οποία επέτρεψε στους διαδίκους να συμβιβαστούν σε ορισμένα σημεία της διαφοράς τους.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση της γενικής εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Το Δικαστήριο πάντως έθεσε διάφορα ερωτήματα στην κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και στην Επιτροπή.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Κατόπιν των διευκρινίσεων που έγιναν μετά την άσκηση της προσφυγής, η *κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1981, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο των δαπανών του οικονομικού έτους 1975 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων, κατά το μέτρο που η Επιτροπή δεν αναγνώρισε ότι βαρύνει το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων το ποσό των 5 407 890,68 DM, το οποίο αντιστοιχεί στην πληρωμή νομισματικών εξισωτικών ποσών για τις παραδόσεις σίτου και σιταλεύρου που πραγματοποιήθηκαν από τη Γερμανία στο πλαίσιο της επισιτιστικής βοήθειας·

— να καταδικάσει την καθής στα δικαστικά έξοδα.

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την προσφυγή κατά το μέρος κατά το οποίο η διαφορά δεν επελύθη ως προς την ουσία·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Λόγοι ακύρωσης και επιχειρήματα των διαδίκων

Η *κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας* ισχυρίζεται ότι η υποβολή των αντίτυπων ελέγχου που έχουν πλήρως συμπληρωθεί μπορεί να θεωρηθεί ως σιωπηρή αίτηση καταβολής των νομισματικών εξισωτικών ποσών. Ως προς το σημείο αυτό βασίζεται σε πολλά στοιχεία και ιδίως στους ακόλουθους ισχυρισμούς της:

— τα υποβληθέντα αντίτυπα ελέγχου καταδείκνυαν, ήδη από τον τρόπο με τον οποίο είχαν συμπληρωθεί, ότι επρόκειτο για εξαγωγή εμπορευμάτων για τα οποία χορηγούνταν επιστροφές·

— στις περιπτώσεις που αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση υπόθεσης, συνέτρεχαν όλες οι αναγκαίες για την καταβολή των νομισματικών εξισωτικών ποσών προϋποθέσεις·

— η υποβολή των αιτήσεων για τη χορήγηση επιστροφών λόγω εξαγωγής, οι οποίες συνοδεύονταν από αντίτυπο ελέγχου που είχε πλήρως συμπληρωθεί, δεν θα είχε νόημα για την περίοδο από Νοέμβριο 1973 μέχρι Μάρτιο 1975, παρά μόνο αν η ενέργεια αυτή εκλαμβανόταν ως αίτηση χορηγήσεως *όλων* των εν λόγω επιστροφών, δεδομένου ότι και ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης, που είχε υποβάλει την αίτηση, γνώριζε ότι κατά το χρονικό εκείνο διάστημα δεν χορηγούνταν επιστροφές λόγω εξαγωγής·

— είναι καθαρή τυπολατρεία η απαίτηση ρητής αίτησης για πληρωμή, όταν από τα προσκομιζόμενα έγγραφα, και ιδίως από το γεγονός ότι στα έγγραφα αυτά έχουν συμπληρωθεί ορισμένες στήλες που δεν θα υπήρχε λόγος να συμπληρωθούν αν δεν ζητούνταν η πληρωμή, συνάγεται ότι πρόκειται για εμπορεύματα για τα οποία χορηγούνται επιστροφές και όταν μνημονεύονται σ' αυτά όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την επαλήθευση και τον υπολογισμό των πληρωτέων ποσών·

— η ίδια η Επιτροπή αναγνώρισε χωρίς δυσκολία — γεγονός που, κατά την προσφεύγουσα, αποδεικνύει ακόμη περισσότερο την προσήλωσή της στους τύπους — ότι βαρύνουν το ΕΓΤΠΕ οι πληρωμές νομισματικών εξισωτικών ποσών τις οποίες ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης περιορίστηκε απλώς να ζητήσει, χωρίς να τηρήσει άλλους τύπους εκτός από την υποβολή των αντίτυπων ελέγχου πλήρως συμπληρωμένων.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση παραπέμπει στις αποφάσεις της 6ης Ιουνίου 1972 (94/71, Schlüter und Maack, Slg. σ. 307) και της 22ας Ιανουαρίου 1975 (55/74, Unkel, Slg. σ. 9), οι οποίες και οι δύο αφορούσαν περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή είχε αρνηθεί την πληρωμή επιστροφών λόγω εξαγωγής, με την αιτιολογία ότι δεν είχε υποβληθεί εντός των καθορισμένων προθεσμιών ρητά η αίτηση για πληρωμή που προέβλεπε το γερμανικό δίκαιο. Και στις δύο περιπτώσεις, το Δικαστήριο έκρινε ότι η προσκόμιση του συνόλου των εγγράφων με τα οποία αποδεικνύεται το γεγονός ότι για το εμπόρευμα μπορεί να χορηγηθεί επιστροφή, αντικειμενικά ισοδυναμεί με κανονική αίτηση καταβολής. Κατά την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, οι σκέψεις στις οποίες βασίζονται οι αποφάσεις αυτές ισχύουν άμεσα και για την παρούσα διαδικασία. Αυτό συνάγεται αφενός μεν από το γεγονός ότι η δομή των διαδικασιών πληρωμής είναι ίδια, αφετέρου δε, στην προκειμένη περίπτωση, και από το ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1463/73 ορίζει ρητά ότι στις συναλλαγές με τις τρίτες χώρες εφαρμόζονται οι διατάξεις περί χορηγήσεως επιστροφών λόγω εξαγωγής. Οι δύο αναφερθείσες αποφάσεις καταδεικνύουν ότι η συμπλήρωση όλων των στηλών του αντίτυπου ελέγχου συνιστούσε επαρκή απόδειξη της βούλησης να ζητηθεί η επιστροφή. Εξάλλου, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση τονίζει ότι, σύμφωνα με τη σκέψη 11 της απόφασης Schlüter, που αναφέρθηκε παραπάνω, αν τα κράτη μέλη μπορούν, για λόγους που ανάγονται στην οργάνωση των υπηρεσιών τους, να υποχρεώνουν τους εξαγωγείς να υποβάλλουν και αίτηση συνταγμένη σύμφωνα με τον τύπο που καθορίζει το εθνικό δίκαιο, δεν μπορούν όμως να επιβάλλουν, ως κύρωση της μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής, την απώλεια του δικαιώματος για τη χορήγηση της επιστροφής.

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση ισχυρίζεται ακόμη ότι η ερμηνεία μιας δήλωσης βουλήσεως δεν είναι δυνατόν να εξαρτάται από το πώς την εννοεί υποκειμενικά εκείνος στον οποίο απευθύνεται. Η αρχή αυτή επι-

βεβαιώνεται και από τις δύο αναφερθείσες υποθέσεις, στις οποίες το Hauptzollamt επίσης δεν δεχόταν ότι οι βεβαιώσεις εξαγωγής ή τα αντίτυπα ελέγχου των εξαγωγέων αποτελούσαν αιτήσεις για τη χορήγηση επιστροφής λόγω εξαγωγής, και στις οποίες όμως το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι τα εν λόγω έγγραφα μπορούσαν να θεωρηθούν ως αιτήσεις.

Κατά την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, το γεγονός ότι ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης δεν προσέφυγε ενώπιον των δικαστηρίων κατά των προσβαλλόμενων αποφάσεων δεν έχει σημασία. Το γεγονός ότι δεν προσέφυγε ενώπιον δικαστηρίου κατά των εκδοθεισών αποφάσεων που αφορούσαν τις επιστροφές λόγω εξαγωγής, δεν επηρεάζει καθόλου την ερμηνεία των εγγράφων που συνόδευαν την αίτηση. Καταρχάς, το γεγονός απλώς ότι δεν ασκήθηκε προσφυγή κατά του ότι δεν εκδόθηκε απόφαση για όλα τα σημεία της αίτησης δεν είναι πλέον δυνατό να ανατρέψει την αντικειμενική ισχύ ως δηλώσεων των εγγράφων που συνόδευαν την αίτηση, όπως προκύπτει από την ερμηνεία τους. Αλλά, κυρίως, η γερμανική διοικητική δικονομία δεν επιτρέπει την προσβολή των αποφάσεων με τις οποίες χορηγούνται επιστροφές λόγω εξαγωγής. Δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι απορρίφθηκε σιωπηρά το μέρος της αίτησης που δεν υπήρξε αντικείμενο θετικής απόφασης. Αντίθετα, το μέρος αυτό εκκρεμεί ενώπιον της διοικητικής αρχής, μέχρις ότου αποτελέσει αντικείμενο ρητής — θετικής ή αρνητικής — απόφασης. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η απόφαση που εκδόθηκε αρχικά, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η αίτηση, δεν υπόκειται σε ένδικο μέσο.

Παραπέμποντας στα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν προηγουμένως και στη νομολογία του Δικαστηρίου, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση θεωρεί ότι η υποβολή των νομότυπα συμπληρωμένων αντιτύπων πρέπει να θεωρηθεί ως σιωπηρή αίτηση καταβολής των νομισματικών εξισωτικών ποσών, τα οποία δικαιούται να ζητήσει ακόμη και στις περιπτώσεις που η Επιτροπή δεν έχει αναγνωρίσει το δικαίωμα αυτό, δηλαδή στην περίπτωση που στα αντίτυπα δεν γινόταν αναφορά, άμεση ή έμμεση, στα νομισματικά εξισωτικά ποσά.

Στην περίπτωση που το Δικαστήριο ερμηνεύσει στενότερα τις τυπικές προϋποθέσεις που θέτει το κοινοτικό δίκαιο για τις αιτήσεις πληρωμής, το θέμα του καταλογισμού των επίδικων ποσών θα πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να εξεταστεί υπό το φως της αρχής της αναλογικότητας, που επίσης αναγνωρίζεται από το κοινοτικό δίκαιο.

Σχετικά η ομοσπονδιακή κυβέρνηση τονίζει ότι στην υπό κρίση υπόθεση πρόκειται για παράβαση τύπου, την οποία επικαλέστηκε η Επιτροπή βάσει εξακρίβωσης που έγινε μετά από τρία ολόκληρα χρόνια, κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών, και που δεν επηρεάζει καθόλου το ουσιαστικό μέρος της αίτησης. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα αντέβαινε προς την αρχή της αναλογικότητας η ιδιαίτερα στενή ερμηνεία μιας απλής διάταξης που αφορά τον τύπο και τη διαδικασία να οδηγήσει, ενώ πληρούνται όλες οι ουσιαστικές προϋποθέσεις, στο να επιβληθούν σε ένα κράτος μέλος σημαντικές οικονομικές επιβαρύνσεις που, δυνάμει ουσιαστικών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, βαρύνουν το ΕΓΤΠΕ. Ως προς το σημείο αυτό, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Ιουνίου 1979 (240/78, Produktschap voor Vee en Vlees, Slg. σ. 2137).

Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση παρατηρεί ότι, αντίθετα απ' ό,τι συνέβαινε στην αναφερθείσα απόφαση 240/78, στην υπό κρίση υπόθεση δεν πρόκειται για τη μη τήρηση μιας τυπικής προϋπόθεσης, αλλά μάλλον για το ζήτημα αν η παράβαση μιας τυπικής προϋπό-

θεσης που θέτει το κονοτικό δίκαιο είναι δυνατόν να διαπιστωθεί μέσω της ερμηνείας. Εξάλλου παρατηρεί ότι, όταν μία διάταξη επιδέχεται πολλές ερμηνείες, η ίδια η αρχή της αναλογικότητας επιβάλλει, όταν παρουσιάζεται θέμα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, να επιλεγεί η πλέον σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση αναφέρεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης. Ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή χορήγησε σε όλα τα άλλα κράτη μέλη νομισματικά εξισωτικά ποσά για τη χρηματοδότηση από την Κοινότητα της επισιτιστικής βοήθειας. Αν σε όλα τα άλλα κράτη μέλη δεν απαιτούνταν ρητές αιτήσεις, όπως συνέβαινε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, υπάρχει διάκριση σε βάρος των γερμανών εξαγωγέων, επειδή δεν έγιναν δεκτές οι γερμανικές αιτήσεις για επιστροφές που είχαν πράγματι καταβληθεί. Το αποτέλεσμα αυτό αντιβαίνει στην αρχή του κοινοτικού δικαίου που αφορά την ίση μεταχείριση, όπως έχει διαμορφωθεί από το Δικαστήριο στον τομέα των επιστροφών (πρβλ. την αναφερθείσα απόφαση 94/71).

Η *Επιτροπή* αναγνωρίζει ότι η υποβολή του εγγράφου «Τ 5» αποτελεί γραπτή αίτηση χορήγησης επιστροφής λόγω εξαγωγής κατά την έννοια του κοινοτικού δικαίου, όταν από τα στοιχεία που περιέχει το έγγραφο αυτό συνάγεται ότι για το σχετικό προϊόν καταβάλλεται επιστροφή. Δεν νομίζει ότι υπάρχει εμπόδιο να εφαρμοστεί στα νομισματικά εξισωτικά ποσά η αρχή που έχει γίνει δεκτή από το Δικαστήριο.

Στην υπό κρίση υπόθεση όμως, η Επιτροπή τονίζει ότι το γεγονός ότι η χρησιμοποίηση ειδικών εντύπων επιτρέπεται ρητά από το άρθρο 13, δεύτερη φράση, του κανονισμού 1463/73 καταδεικνύει ότι η χρησιμοποίηση αυτή δεν στηρίζεται αποκλειστικά στην αρμοδιότητα που έχουν γενικά τα κράτη μέλη να καθορίζουν τη διαδικασία στις περιπτώσεις που το κοινοτικό δίκαιο δεν την έχει ήδη ρυθμίσει.

Η Επιτροπή όμως δηλώνει ότι η απόφασή της δεν επηρεάστηκε από αυτή την ιδιαιτερότητα της υπόθεσης. Κατ' αυτήν, το αποφασιστικό στοιχείο είναι ότι ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης όχι μόνο δεν εξέφρασε τη βούλησή του να υποβάλει αίτηση πληρωμής των νομισματικών εξισωτικών ποσών, αλλά, αντίθετα, εξέφρασε τη βούληση *να μην* υποβάλει μια τέτοια αίτηση. Το να χορηγηθούν τα ποσά αυτά ακόμη και όταν ο ενδιαφερόμενος δεν εξέφρασε τη βούληση να τα ζητήσει, θα αποτελούσε καταστρατήγηση της αρχής σύμφωνα με την οποία τα νομισματικά εξισωτικά ποσά δεν καταβάλλονται αυτεπάγγελτα, αλλά μόνο μετά από αίτηση. Σε μια τέτοια περίπτωση, δεν θα είχε κανένα νόημα η υποχρέωση υποβολής αίτησης και θα ίσχυε η αρχή της αυτεπάγγελτης πληρωμής. Η μεταγενέστερη πρόθεση να υποβληθεί αίτηση δεν μπορεί, κατά την Επιτροπή, να ληφθεί υπόψη, παρά μόνο αν υλοποιηθεί με υποβολή αίτησης εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Κατά την Επιτροπή, το γεγονός ότι σε δύο από τις τρεις κατηγορίες περιπτώσεων τα έγγραφα «Τ 5» αναφέρουν τα νομισματικά εξισωτικά ποσά υπό διάφορες μορφές, εξηγείται μόνο από τη συμμετοχή ιδιωτικών επιχειρήσεων στην πραγματοποίηση των εξαγωγών. Οι εν λόγω επιχειρήσεις συμπλήρωσαν τα αναγκαία έγγραφα με τον ίδιο τρόπο που τα συμπληρώνουν όταν προβαίνουν σε εμπορικές εξαγωγές. Οι γερμανικές αρχές προφανώς δεν ανέφεραν τέτοια στοιχεία στα έγγραφα. Το γεγονός ότι οι γερμανικές αρχές καθυστέρησαν να αναφερθούν στα στοιχεία αυτά αποδεικνύει επίσης ότι και οι ίδιες δεν περίμεναν κάτι τέτοιο και ότι το διαπίστωσαν μόνο τη τελευταία στιγμή.

Για τις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή καταρχήν δέχεται την πληρωμή του νομισματικού εξισωτικού ποσού, και αυτό

λόγω του ότι ο αντιπροσωπευόμενος (ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης) ευνοείται από το γεγονός ότι οι αντιπρόσωποι που είχε ορίσει (οι ιδιωτικές επιχειρήσεις) έκαναν επ' ονόματί του περισσότερα από όσα κατά την Επιτροπή είχε ο ίδιος την πρόθεση να κάνει, δηλαδή υπέβαλαν έγκαιρα αιτήσεις πληρωμής νομισματικών εξισωτικών ποσών.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ομοσπονδιακές αρχές καταρχήν έκριναν ότι δεν είχαν κανένα δικαίωμα να λάβουν νομισματικά εξισωτικά ποσά. Οδηγείται στην υπόθεση αυτή τόσο από το γεγονός ότι ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης δεν υπέβαλε αίτηση σύμφωνα με τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις, όσο και από το γεγονός ότι η αίτηση αυτή υποβλήθηκε καθυστερημένα, πράγμα που, κατά την Επιτροπή, σημαίνει ότι δεν είχε προηγηθεί, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών, καμία άλλη αίτηση. Η υπόθεση αυτή επιβεβαιώνεται επίσης και από το γεγονός ότι η μη πληρωμή των νομισματικών εξισωτικών ποσών καταρχάς έγινε δεκτή χωρίς διαμαρτυρία.

Η αδράνεια του γερμανικού οργανισμού παρέμβασης σχετικά με τις αιτήσεις πληρωμής των νομισματικών εξισωτικών ποσών είναι προφανέστατη, αν ληφθεί υπόψη ότι σε ορισμένες περιπτώσεις το Hauptzollamt στην αρχή είχε εφαρμόσει στην επιστροφή λόγω εξαγωγής το νομισματικό συντελεστή και μετά τον ακύρωσε, χωρίς ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης να διαμαρτυρηθεί για τις σχετικές τροποποιητικές αποφάσεις. Τέλος, η Επιτροπή τονίζει ότι το ίδιο το Hauptzollamt, στις αποφάσεις του για τη χορήγηση νομισματικών εξισωτικών ποσών, ανέφερε ρητά ότι οι αιτήσεις υποβλήθηκαν καθυστερημένα από τον οργανισμό παρέμβασης.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι μόνον όταν ο κανονισμός 456/75 απέκλεισε, με την προσθήκη ενός νέου άρθρου 16α στον κανονισμό 1463/73, την εφαρμογή νομισματικών εξισωτικών ποσών (επιβολή και χορήγηση) στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, καθώς και σε περίπτωση εξαγωγής προς τις τρίτες χώρες, εφόσον παραδίδονται, στο πλαίσιο επισιτιστικής βοήθειας που χορηγείται από τα κράτη μέλη, προϊόντα που προέρχονται από αποθέματα παρέμβασης, οι γερμανικές αρχές αντιλήφθηκαν ότι πριν από την έναρξη της ισχύος του ανωτέρω κανονισμού προφανώς υπήρχε δυνατότητα να χορηγηθούν επίσης νομισματικά εξισωτικά ποσά για τις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων που είχαν πραγματοποιηθεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της επισιτιστικής βοήθειας.

Κατά την Επιτροπή, αν θεωρηθεί νόμιμη η απαίτηση να υποβάλλεται εγγράφως αίτηση εντός ορισμένης προθεσμίας, και ιδίως αν η απαίτηση αυτή θεωρηθεί ανάλογη προς το σκοπό που επιδιώκεται, τότε αποκτά σημασία το αν ο ενδιαφερόμενος έχει τη βούληση να υποβάλει αίτηση. Η έλλειψη της βούλησης αυτής συνεπάγεται τότε άρνηση χορήγησης των νομισματικών εξισωτικών ποσών.

Εξάλλου, η Επιτροπή δεν νομίζει ότι βασίστηκε σε υπερβολικά στενή ή προσηλωμένη στο γράμμα ερμηνεία ούτε ότι παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας.

Θεωρεί ότι το νομικό ζήτημα που ανέκυψε στην υπό κρίση υπόθεση συνοψίζεται στο ερώτημα αν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως αίτηση η υποβολή του εγγράφου «Τ 5» ακόμη και όταν είναι βέβαιο ότι ο ενδιαφερόμενος δεν είχε την πρόθεση να υποβάλει αίτηση για την πληρωμή νομισματικών ποσών.

Εξάλλου η Επιτροπή αντικρούει το επιχείρημα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, σύμφωνα με το οποίο η αποστολή των αντίτυπων ελέγχου συμπληρωμένων νομότυπα

θα είχε έννοια μόνο αν είχε την πρόθεση να ζητήσει τα νομισματικά εξισωτικά ποσά για την περίοδο που δεν υπήρχε δικαίωμα εισπράξεως επιστροφών λόγω εξαγωγής. Ως προς το σημείο αυτό, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι μπορεί να υπήρχαν άλλοι λόγοι που υπαγόρευσαν τη συμπεριφορά αυτή, παραδείγματος χάριν η υποβολή εγγράφων για στατιστικούς λόγους. Η υποβολή εγγράφων όπως το «Τ 5» μπορούσε επίσης να χρησιμεύσει για κάθε ενδεχόμενο.

Τέλος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι για τα άλλα κράτη μέλη στα οποία μπορούσε να τεθεί το ζήτημα αν θα γίνονταν δεκτές αιτήσεις για πληρωμή εξισωτικών ποσών εφάρμοσε τις ίδιες αρχές όπως και στην υπό κρίση υπόθεση.

Με την απάντησή της η *γερμανική ομοσπονδιακή κυβέρνηση* αντικρούει την ερμηνεία της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία, για να γίνει δεκτή μια αίτηση για την πληρωμή νομισματικών εξισωτικών ποσών, σημασία έχει αν ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης εξέφρασε τη βούλησή του να του καταβληθούν τα ποσά αυτά. Αντίθετα, τονίζει ότι, σύμφωνα με την αναφερθείσα νομολογία του Δικαστηρίου, δεν έχει σημασία αν στα έγγραφα εκφράζεται συγκεκριμένα η βούληση του αιτούντος να ζητήσει την πληρωμή των νομισματικών εξισωτικών ποσών: το μόνο αποφασιστικό στοιχείο είναι μάλλον η δήλωση που αντικειμενικά συνάγεται από τα υποβληθέντα έγγραφα.

Συνεπώς, δεν ευσταθούν οι ισχυρισμοί της Επιτροπής σύμφωνα με τους οποίους ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης πίστευε ότι δεν δικαιούνταν να του καταβληθούν τα νομισματικά εξισωτικά ποσά στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Με την ανταπάντησή της η *Επιτροπή* επαναλαμβάνει την άποψή της, σύμφωνα με την οποία από τη νομολογία του Δικαστηρίου σε παρόμοιες υποθέσεις δεν είναι δυνατόν να συναχθεί ότι η υποβολή των αντίτυπων ελέγχου αποτελεί αμάχητο τεκμήριο της ύπαρξης αιτήσεως για την πληρωμή νομισματικών εξισωτικών ποσών, αλλά αντίθετα τα νομισματικά εξισωτικά ποσά δεν πρέπει να καταβληθούν σε περίπτωση που όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι ο ενδιαφερόμενος εξαγωγέας δεν είχε την πρόθεση να ζητήσει την πληρωμή αυτή.

Στη συνέχεια η Επιτροπή αντικρούει το επιχείρημα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, σύμφωνα με το οποίο είναι αντίθετη με την αρχή της αναλογικότητας η άρνηση επιστροφής από την Κοινότητα των νομισματικών εξισωτικών ποσών που καταβλήθηκαν από το Hauptzollamt. Κατ' αυτήν, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση προβάλλει το επιχείρημα αυτό λόγω του μεγάλου ύψους των ποσών που αποτελούν το αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς. Δεδομένου όμως ότι η ομοσπονδιακή κυβέρνηση δεν αμφισβητεί, καταρχήν, το γεγονός ότι η χορήγηση νομισματικών εξισωτικών ποσών μπορεί σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο να εξαρτάται από την υποβολή σχετικής αίτησης εντός ορισμένης προθεσμίας, το μεγάλο ύψος των επίδικων ποσών και μόνο δεν είναι δυνατόν να επιφέρει την ακυρότητα της εφαρμοστέας διάταξης.

IV — Προφορική διαδικασία

Η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τον J. Sedemund, και η Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον J. Sack, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους στη συνεδρίαση της 17ης Μαΐου 1983.

Η γενική εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις της στη συνεδρίαση της 4ης Οκτωβρίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Φεβρουαρίου 1982, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας άσκησε, δυνάμει του άρθρου 173, εδάφιο 1 της συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί την ακύρωση της απόφασης 81/1034 της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1981, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο των δαπανών του οικονομικού έτους 1975 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα εγγυήσεων (ΕΕ L 375, σ. 7), κατά το μέρος που η Επιτροπή δεν καταλόγισε σε βάρος του ΕΓΤΠΕ το ποσό των 16 978 093,28 γερμανικών μάρκων (DM) που αντιστοιχεί στην πληρωμή νομισματικών εξισωτικών ποσών για τις παραδόσεις σίτου και σιταλεύρου που πραγματοποιήθηκαν από τη Γερμανία στο πλαίσιο της επισιτιστικής βοήθειας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και το ποσό των 945,51 DM για την καταβολή ενισχύσεων για την ιδιωτική εναποθήκευση επιτραπέζιου οίνου. Μετά από διαπραγματεύσεις μεταξύ των διαδίκων, που έγιναν κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι βαρύνεται το ΕΓΤΠΕ με το ποσό για την εναποθήκευση του οίνου, καθώς και με τμήμα, ύψους 11 570 202, 60 DM, του ποσού που είχε ζητηθεί για τα νομισματικά εξισωτικά ποσά, οπότε η διαφορά μεταξύ των διαδίκων περιορίστηκε στο ποσό των 5 407 890,68 DM.

2 Τα επίδικα νομισματικά εξισωτικά ποσά χορηγήθηκαν από την αρμόδια γερμανική αρχή, δηλαδή από το Hauptzollamt [κεντρικό τελωνείο του] Hamburg-Jonas (στο εξής: Hauptzollamt), στην Einfuhr- und Vorratstelle für Getreide und Futtermittel [Υπηρεσία Εισαγωγών και Εναποθήκευσης Δημητριακών και Ζωοτροφών] (στο εξής: γερμανικός οργανισμός παρέμβασης) μετά από αιτήσεις που υπέβαλε ο οργανισμός αυτός τον Αύγουστο του 1975 υπό τη μορφή προσκλήσεων πληρωμής. Οι αιτήσεις αυτές αφορούσαν εξαγωγές που είχαν πραγματοποιηθεί μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1972 και της 18ης Μαρτίου 1975.

3 Για τις εξαγωγές αυτές, ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης είχε υποβάλει τα δικαιολογητικά για την πληρωμή στο Hauptzollamt εντός της προθεσμίας των έξι μηνών που προέβλεπε το άρθρο 14 του κανονισμού 1463/73 της Επιτροπής, της 30ής Μαΐου 1973, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των νομισματικών εξισωτικών ποσών (ABl. L 146, σ. 1). Τα δικαιολογητικά αυτά περιελάμβαναν το ονομαζόμενο «αντίτυπο ελέγχου αριθ. 5», έγγραφο το οποίο απαιτείται όταν η εφαρμογή κοινοτικού μέτρου που αφορά την εξαγωγή εμπορευμάτων εξαρτάται από την απόδειξη ότι τα εξαχθέντα εμπορεύματα χρησιμοποιήθηκαν σύμφωνα με τη χρήση ή τον προορισμό που προβλέπει ή επιβάλλει το εν λόγω μέτρο. Εξάλλου, οι φάκελοι των δικαιολογητικών περιείχαν αιτήσεις χορηγήσεως επι-

στροφών λόγω εξαγωγής, αλλά όχι ρητό αίτημα για τη χορήγηση νομισματικών εξισωτικών ποσών.

4 Μετά τη λήψη των εν λόγω φακέλων, το Hauptzollamt χορήγησε επιστροφές λόγω εξαγωγής για τις εξαγωγές που είχαν πραγματοποιηθεί πριν από το Νοέμβριο του 1973, αλλά αρνήθηκε να χορηγήσει επιστροφές για τη μεταγενέστερη περίοδο, με την αιτιολογία ότι η κοινοτική ρύθμιση δεν προέβλεπε τη χορήγηση επιστροφών για τις εξαγωγές που πραγματοποιήθηκαν μετά το Νοέμβριο του 1973. Το Hauptzollamt δεν εξέδωσε απόφαση σχετικά με τη χορήγηση νομισματικών εξισωτικών ποσών πριν λάβει τις προσκλήσεις πληρωμής τον Αύγουστο του 1975.

5 Κατά την Επιτροπή, η έλλειψη αίτησης και απόφασης εξηγείται από το γεγονός ότι τόσο το Hauptzollamt, όσο και ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης, αγνοούσαν ότι για τις εξαγωγές που είχαν πραγματοποιηθεί χορηγούνταν νομισματικά εξισωτικά ποσά. Μόνο μετά τη δημοσίευση του κανονισμού 456/75 της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 1975 (ABl. L 51, σ. 5), με τον οποίο καταργήθηκε για το μέλλον η χορήγηση νομισματικών εξισωτικών ποσών για τις παραδόσεις στο πλαίσιο επισιτιστικής βοήθειας, ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης και το Hauptzollamt αντιλήφθηκαν ότι για τις παραδόσεις που ήδη είχαν γίνει χορηγούνταν τα εν λόγω ποσά.

6 Εντούτοις, για τις εξαγωγές που είχαν γίνει πριν από την περίοδο των έξι μηνών που προηγούνταν από την υποβολή των προσκλήσεων πληρωμής του οργανισμού παρέμβασης, η Επιτροπή, κατά την εκκαθάριση των λογαριασμών, έκρινε ότι η εκ των υστέρων χορήγηση των ποσών αυτών ήταν αντίθετη προς τον προαναφερθέντα κανονισμό 1463/73, επειδή το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού απαιτεί γραπτή αίτηση του ενδιαφερομένου και επειδή, κατά την Επιτροπή, η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί εντός της ίδιας προθεσμίας των έξι μηνών που ορίζει το άρθρο 14 για την υποβολή των δικαιολογητικών για την πληρωμή. Συνεπώς, η Επιτροπή αποφάσισε να μην καταλογίσει τα ποσά αυτά σε βάρος του ΕΓΤΠΕ.

7 Ενώπιον του Δικαστηρίου, η γερμανική κυβέρνηση αναφέρθηκε ιδίως στην απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 1975 (Robert Unkel, 55/74, Slg. σ. 9), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η υποβολή του αντίτυπου ελέγχου στην εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τη χορήγηση των επιστροφών ισοδυναμεί με αίτηση για χορήγηση επιστροφών, αν το αντίτυπο αυτό περιέχει στοιχεία που επιτρέπουν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι αφορά εμπορεύματα για τα οποία χορηγούνται

οι εν λόγω επιστροφές. Η γερμανική κυβέρνηση θεωρεί ότι η νομολογία αυτή μπορεί να μεταφερθεί και στον τομέα των νομισματικών εξισωτικών ποσών, αφού μάλιστα το άρθρο 6 του αναφερθέντος κανονισμού 1463/73 προβλέπει ότι, όσον αφορά το εμπόριο με τις τρίτες χώρες, στα ποσά αυτά εφαρμόζονται οι διατάξεις περί χορηγήσεως επιστροφών λόγω εξαγωγής. Εξάλλου, η γερμανική κυβέρνηση τονίζει ότι τα αντίτυπα ελέγχου που είχαν επισυναφθεί στα δικαιολογητικά για την πληρωμή τα οποία είχε υποβάλει ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης περιείχαν όλα τα στοιχεία που ήταν αναγκαία για τη χορήγηση των νομισματικών εξισωτικών ποσών.

8 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί τον τελευταίο αυτόν ισχυρισμό και δέχεται ότι η νομολογία που παρατέθηκε μπορεί επίσης να εφαρμοστεί στα νομισματικά εξισωτικά ποσά. Για το λόγο αυτό ακριβώς η Επιτροπή δέχτηκε, μετά από διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια της έγγραφης διαδικασίας, να καταλογίσει σε βάρος του ΕΓΤΠΕ τα νομισματικά εξισωτικά ποσά που είχε καταβάλει το Hauptzollamt σε όλες τις περιπτώσεις που στο αντίτυπο ελέγχου αναφέρονταν κατά κάποιο τρόπο τα ποσά αυτά ή η ρύθμιση που τα διέπει.

9 Αντίθετα, για τις άλλες περιπτώσεις, η Επιτροπή επιμένει ότι είναι αδύνατο να θεωρηθεί ότι υποβλήθηκε αίτηση, αφού δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να υποδηλώνει σχετική βούληση. Στις περιπτώσεις αυτές μάλιστα είναι προφανές ότι ο γερμανικός οργανισμός παρέμβασης δεν είχε την πρόθεση να υποβάλει αίτηση.

10 Ως προς το σημείο αυτό, καταρχάς πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι οι ανάγκες της καλής λειτουργίας του πολύπλοκου συστήματος των νομισματικών εξισωτικών ποσών δικαιολογούν την προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 13 του αναφερθέντος κανονισμού 1463/73, δηλαδή την υποβολή γραπτής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο, πρέπει όμως, όπως ήδη έχει δεχτεί σχετικά με τις επιστροφές το Δικαστήριο, με τις αποφάσεις του της 6ης Ιουνίου 1972 (Schlüter, 94/71, Slg. σ. 307) και της 22ας Ιανουαρίου 1975 (Unkel, ό.π.), να αποφευχθεί μια τυπολατρεία που βαίνει πέρα των αναγκών του αποτελεσματικού ελέγχου των σχετικών συναλλαγών.

11 Στη συνέχεια, υπενθυμίζεται ότι κατά τη διάρκεια του μεγαλύτερου μέρους της κρίσιμης περιόδου δεν καταβάλλονταν επιστροφές λόγω εξαγωγής για τις εξαγωγές εμπορευμάτων σαν τα επίδικα. Για το λόγο αυτό, η υποβολή των δικαιολογητικών για την πληρωμή στην αρχή που ήταν αρμόδια για τη χορήγηση των επιστροφών και των νομισματικών εξισωτικών ποσών φαίνεται ότι έγινε προληπτικά και για κάθε ενδεχόμενο. Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν είναι

ορθό να ερμηνευτεί η έλλειψη ρητής αίτησης ως παραίτηση από τα ποσά τα οποία δικαιούνταν ο επιχειρηματίας 6άσει των στοιχείων που περιέχονταν στα δικαιολογητικά για την πληρωμή.

12 Αφού δεν υπάρχει αμφισβήτηση μεταξύ των διαδίκων ότι τα αντίτυπα ελέγχου, τα οποία είχαν επισυναφθεί στα δικαιολογητικά για την πληρωμή που είχαν υποβληθεί από το γερμανικό οργανισμό παρέμβασης, περιείχαν στοιχεία από τα οποία προέκυπτε ότι επρόκειτο για εμπορεύματα για τα οποία καταβάλλονταν νομισματικά εξισωτικά ποσά, η υποβολή αυτών των αντίτυπων ελέγχου στο Hauptzollamt πρέπει συνεπώς να θεωρηθεί ότι ισοδυναμεί με γραπτή αίτηση καταβολής των εν λόγω ποσών.

13 Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά την έκταση που ζητείται από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

14 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνει και αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει την απόφαση 81/1034 της Επιτροπής της 16ης Νοεμβρίου 1981, περί εκκαθαρίσεως των λογαριασμών που υπέβαλε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στο πλαίσιο των δαπανών του οικονομικού έτους 1975 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα εγγυήσεων, κατά το μέρος που η Επιτροπή αρνήθηκε να καταλογίσει σε 6άρος του παραπάνω ταμείου το**

ποσό των 5 407 890,68 DM, που αντιπροσωπεύει τα νομισματικά εξισωτικά ποσά τα οποία χορηγήθηκαν κατά την εξαγωγή τροφίμων στο πλαίσιο της γερμανικής επισιτιστικής βοήθειας.

2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Mertens de Wilmars Bahlmann Galmot

Pescatore Due Everling Κακούρης

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Νοεμβρίου 1983.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

H. A. Rühl

Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIMONE ROZÈS ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

I — Στις 8 Φεβρουαρίου 1982, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή κατά της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ζητεί την ακύρωση της απόφασης 81/1034, της 16ης Νοεμβρίου 1981, με την οποία αποκλείεται ο καταλογισμός σε βάρος του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), τμήμα εγγυήσεων, ποσού 32 894 745,37 γερμανικών μάρκων (DM).

Το ποσό αυτό αποτελούνταν από δύο κονδύλια: το ένα, ύψους 945,51 DM, για την καταβολή ενίσχυσης για την ιδιωτική εναποθήκευση επιτραπέζιου οίνου και το άλλο, ύψους 16 978 093,28 DM, για την καταβολή, από το αρμόδιο τελωνείο (Hamburg-Jonas), νομισματικών εξισωτικών ποσών για τις παραδόσεις σίτου και σιταλεύρων που πραγματοποιήθηκαν από τη Γερμανία στο πλαίσιο της επισιτιστικής βοήθειας για λογαριασμό του εθνικού οργανισμού παρέμβασης.

Για τον αποκλεισμό αυτό προβλήθηκε η αιτιολογία ότι το εν λόγω ποσό δεν α-

1 — Μετάφραση από τα γαλλικά.